

TYGODNIK ŻYDOWSKI

Organ Organizacji Sjonistycznej w Tarnowie.

PRENUMERATA:	
Miesięcznie	Zł. 1-10
Kwartalnie	Zł. 3-30
Półrocznie	Zł. 6-60
Rocznie	Zł. 13-20
Prenumerata zagraniczna miesięcznie	Zł. 1-50

Konto P. K. O. 410-288.
Redakcja i administracja: ul. Mickiewicza 6.
Godziny przyjęć od godz. 4 do 5 po południu.
Rękopisów nie zwraca się.

OGŁOSZENIA:	
Strona	Zł. 200—
1/2 strony	Zł. 100—
1/4 „	Zł. 60—
1/8 „	Zł. 30—
1/16 „	Zł. 15—
1/32 „	Zł. 8—
Przed tekstem 100 proc. drożej.	Drobnie za słowo 30—

Rok V.

Tarnów, piątek dnia 29-go września 1932 r.

Nr. 39.

LOS

1-szej Klasy 26-tej Polskiej Państwowej Loterii Klasowej już nadeszły do
Towarzystwa Eskontowego w Tarnowie
ulica Goldhamera L. 4.

Rok 5692.

Medrycy „Talmudu” wskazali na księżyc, jako na symbol losu narodu żydowskiego, gdyż częste zjawienie się i znikanie księżyca równa się zupełnie naszemu losowi, który również obfituje w zmiany. W ciągu naszej długiej historii dużo mieliśmy ciemnych dni, ale zawsze, nawet w okresie największej ciemności, poprzez gęste, czarne, prawie zupełnie nas przytłaczające chmury przeźierał i ukazywał się na horyzoncie promień nadchodzącego światła.

Oceniając rok 5692 z punktu widzenia historii narodu żydowskiego, musimy stwierdzić, że rok 5692 przyniósł nam wiele smutnych, ale też i radosnych objawów.

Czarnym punktem w roku 5692 jest olbrzymi rozrost hitleryzmu w Niemczech. W jednym ze współczesnych centrów kulturalnych Europy zjawiała się krwiożercza bestia, spotykana chyba ongiś w dżunglach Azji i Afryki.

W piekło rosyjskimi wciąż ciemno. W ostatnim roku objawiła się w kraju wszelkich możliwości nowa forma cierpien żydowskich w postaci inkwizycji dolarowej, którą wymyślił i szatańskim wprost czynizmem czerwoni inkwizytorzy współcześni.

W różnych miastach uniwersyteckich ekscesy antyżydowskie studentów przyczyniły nieboso żydowskie w różnych krajach Europy.

W ciemnym bukiecie cierpien żydowskich tego roku nie zabrakło też pogromów czyli, jak to delikatnie nazywają, „ekscesów”, a to w krajach rządzonych przez Anglię i Francję, a mianowicie w Adenie i Tunisie.

W rumuńskiej Besarabii niemilosiernie torturowano niewinnych Żydów.

Oto ciemna strona roku 5692.

Ale nieciemny rok przeszły posiada też wiele jasnych punktów, które czule pieszczą i rozgrzewają znaną duszę żydowską.

Zyciodajne światło nadchodzi z naszej staronowej ojczyzny — z Palestyny. Piąta alfilia się rozpoczęła. Z różnych krajów gólosowych udają się do Palestyny falangi emigrantów. Poraz pierwszy Ameryka znajduje się na liście krajów emigracyjnych, wysyłających ludzi do Palestyny. Ongiś wielcy kapitaliści, którzy obecnie wskutek kryzysu częściowo zubożeli, udają się jako drobni kapitaliści do Palestyny, która goi rany, zadane im w gólosie. Wielkie kapitały idą do Palestyny, a stara nasza Ojczyzna odmałdza się, rozkwita, rozrasta się i rozpromienionem obliczem wita swe dzieci, wracające na jej łono.

Serce żydowskie jest coraz bardziej przywiązane do Erec. Wielki, dotychczas niebawący ruch turystyczny stwarza sady kontakt między Żydami zamieszkałymi w gólosie a Palestyną. Turystyka w Palestynie osiągnęła w zeszłym roku

kolosalny rekord. W czasie wiosny bowiem przybyło do portów palestyńskich dziesiątki okrętów z tysiącami Żydów. Niema już dziś prawie rodziny, która by nie miała jakiegoś krewnego w Palestynie, lub takiego, który odwiedził Palestynę.

Oto światłe strony roku 5692. Jak mawiał jest taki Hitler ze swym ruchem, jak mało znaczym jest cały międzynarodowy antysemityzm wobec wielkiego światła, nadchodzącego ze Sjonu. Wierzymy przecież, że ciemności gólosowe są przejściowe, a światło palestyńskie jest stałe, gdyż tam jest nasz dom, nasza przyszłość, nasza wieczność.

Jasnym punktem roku zeszłego jest również żydowska konferencja światowa w Genewie, która uchwaliła zwołanie światowego kongresu. Jeżeli kongres dojdzie do skutku, stanie się autorytatywną reprezentacją całego narodu żydowskiego, to rok, w którym zapoczątkowano realizację tej idei, stanowić będzie nową epokę w historii żydowskiej, epokę konsolidacji żydostwa światowego.

Rok ten będzie może miał to samo znaczenie. co rok 5657, t. zn. rok pierwszego kongresu sjonistycznego.

Akcja noworoczna Keren Kajemet.

Z okazji Nowego Roku żydowskiego przeprowadza Keren Kajemet swoją tradycyjną akcję świąteczną, t. zw. akcję tiszrową. W myśl uchwał kongresów sjonistycznych cały miesiąc „Tiszri” jest przeznaczony jedynie i wyłącznie dla Keren Kajemet. Żadnej innej akcji w tym czasie prowadzić nie wolno, a wszystkie wysiłki organizacji sjonistycznej mają być skoncentrowane około akcji Keren Kajemet.

A wysiłki około podniesienia dochodów muszą teraz być podwołone, bo stan finansowy KKL jest bardzo kiepski, dochody zmalały bardzo, a tem samem i zadania KKL nie mogą być spełnione. A przecież upadek KKL. jest równoznaczny z upadkiem sjonizmu, z upadkiem naszego całego dzieła palestyńskiego. Obecnie już cały świat sjonistyczny uznaje naszą tezę, że ziemia jest podstawą odbudowy Palestyny, że bez ziemi, a zatem bez działalności KKL. niema żydowskiej Palestyny. Jakby wyglądała Palestyna bez tych wszystkich nabytków KKL., a w szczególności bez Emeke Jizreel, na którym znajdują się najwa-

Adwokat
Dr Stanisław Chmiel
prowadzi kancelarię
w Tarnowie przy ul. Targowej 12
(naprzeciw „PLONU”).

Na terenie tarnowskim nie mamy do zanotowania ani jednego faktu pozytywnego. Autonomia komunalna pogrzebana. Uznurpatorzy władzy na ulicy żydowskiej — prócz kompromitacji i pośmiewiska, na jakie narażają Żydów — nie dają o sobie znaku życia. Może i to należy uważać za pozytywne zjawisko. Im bardziej bowiem grabież autonomii żydowskiej kompromituje się wobec opinii, tem prędzej atmosfera się oczyści, tem prędzej nadejdzie wyzdrowienie.

Z powagą skierujemy nasz wzrok ku przyszłości. Przecistawmy się naszym wrogom, budujmy z poświęceniem naszą ojczyznę, witajmy z nadzieją i otuchą rok 5693.

Przeddzień Nowego Roku 5693.

Joachim Neiger.

niejsze osiedla żydowskie, albo bez Wadi Chawarit, gdzie teraz powstaje 10 nowych osiedli, przezważnie ze sier stanu średniego. Albo jak byłaby zapewniona przyszłość żydowska w Palestynie bez zatoki hajfskiej, którą wyzwolił KKL, i tem samem stworzył podstawę pod przyszły rozwój tego tak ważnego miasta? A obecnie czekają KKL. nowe i wielkie zadania. Rezerwy ziemi są wyczerpane, a w związku z wzrastającą emigracją żydowską do Palestyny tak żywiołowej ze stanu średniego, jak i ze sier chalcucowych, muszą być nabyte nowe obszary, ażeby stworzyć możliwości dla dalszych mas emigracyjnych.

A możliwości są mnogie i korzystne. Mimo agitacji Arabów i mimo przeszkód rządu, można w dniu dzisiejszym nabywać wiele obszarów ziemi po niskich cenach i na dogodnych warunkach i tylko pieniędzy jest brak. Tych środków pieniężnych musi społeczeństwo żydowskie dostarczyć, jeżeli nie chce podkopać podstawę swego bytu.

Akcja „Tiszri” jest różnoraka i daje każdemu Żydowi mnogie sposobności składania na ten cel

FUTRA

we wszelkim wyborze, wyrobu krajowego i zagranicznego
po cenach konkurencyjnych poleca firma

Wild & Straus, Tarnów, Lwowska 5.

TELEFON
Nr. 115.

B. lekarz klinik berliński, „CHARITE”
Kier. Przychodni Przeciwdżurliczej
w Ośrodku Zdrowia

Dr. H. LAMPEL

ulica Goldhamera L. 7. Tel. 596.

Ordynuje w chorobach wewnętrznych.

Specjalista chorób płuc.

Zakładanie i dopełnianie sztucznej odmy piersiowej.

przez cały miesiąc. Akcja ta rozpoczyna się od rozneszenia kalendarzyków i zbierania datków noworocznych i trwa przez wszystkie święta. Kiedy to można składać ofiary w bóżnicach i t. p.

Już wysłannicy Keren Kajemet odwiedzają wszystkie domy żydowskie, przynosząc kalendarze i życzenia noworoczne, prosząc zarazem o datkę na ten tak wzniosły i piękny cel, niechaj więc żaden Żyd się nie uchyli od obowiązku, niechaj pamięta, że tu chodzi o wielki cel, o przyszłość całego Narodu, a także o własną przyszłość. Palestyna dzisiaj nie jest już romanizmem, tylko realnym prytulkiem dla tysięcy emigrantów żydowskich. Palestyna jest jedynym krajem na świecie, gdzie Żydzi czują się dobrze i mają zapewniony byt, Palestyna jest obecnie jedyną deską ratunku dla zbolałych mas żydowskich na całym świecie, a zatem ofiarując na Palestynę, ofiaruje się dla siebie samego.

Spodziewać się należy, że mimo ciężkich czasów społeczeństwo żydowskie obdarzy delegatów Keren Kajemet życzliwością i chętnie i hojnie ofiarować będzie na ten cel, ażeby umożliwić kontynuowanie wielkiego dzieła.

W.

Jeszcze o „awionetkach” rewizjonistycznych.

Na marginesie naszej polemiki z rewizjonistami w sprawie awionetek, organ ogólnej organizacji robotników w Palestynie „Dawar” z dnia 4 Elul pisze następujące uwagi, które podaliśmy w dosłownym tłumaczeniu z języka hebrajskiego.

MIMOCHEDEM.

„Organ sionistów tarnowskich „Tygodnik Żydowski” jest bezczelny. Ma on dziwne pretensje do rewizjonistów. Dlaczego — pyta się — rewizjonści dotychczas nie zbudowali naszej floty nadprowietrznej, dla której rozwinięły krzykliwość powagi i rozpełtały istną burzę. Rewizjonści tarnowscy na miejscu zaprzeczali pogłoskom, rozśiewaniem przez ich przeciwników.

W wydanej jednolitce oświadczała wyraźnie: „...już rok minal, jak Keren Tel-Chaj dał Technice w Haifie eskadrę samolotów do dyspozycji...”

Przygwożdżone kłamstwo.

Ale cóż! W naszym zdegenerowanym pokoleniu kłamstwo zapanowało wszechwładnie, a prawda została pochłonięta na szary kat.

A redakcja „Tygodnika Żydowskiego” jest wprost bezwstydna. Na wstępie udaje naiwna i powiada (Nr 30): „Wobec takiego stanowczego oświadczenia rewizjonistów tarnowskich zwinięliśmy chorągwie i doprawdy byłśmy nieco zaniepokojeni, bo bądź co bądź ufundowanie eskadry samolotów jest czynem nieładną, chociaż nie zrozumiałym, dlaczego prasa rewizjonistyczna nigdzie jeszcze nie wspominała o tej hojnej ofierze”.

Następnie redakcja zwróciła się z zapytaniem do kierownictwa Techniki w Haifie, a zastępca kierownika p. Grossman w piśmie z dnia 12 lipca br. oświadcza: „że do dnia dzisiejszego nie otrzymaliśmy od rewizjonistów ani też od „Brith Trumpeldor” żadnych pieniędzy, żadnych samolotów, ani też awionetek”.

A więc także jest podziękowanie Techniki za ten hojny dar? Tak Technicum w Haifie postępuje wobec rewizjonistów tarnowskich, którzy przed rokiem oddali do jej dyspozycji całą eskadrę samolotów? Za taki wysiłek taka wdzięczność?

Miejmy jednak nadzieję, że jutro lub pojutrze rewizjonści tarnowscy znowu wydadzą jednolitkę, w której powiedzą, że kierownictwo Techniki składa się z bandy ludzi złośliwych, którzy orzynały samoloty spalili lub wrzucili do wody, czy też pogrzebali w ziemi; Lądzie, którzy czarodziejskim słowem potrafili zbudować całą eskadrę samolotów, potrafia też wytumaczyć ich znakiem. Tylko nie martwiecie się!.

Ts.

Wpadniesz rewizjonistów z awionetkami był fatalny. Mimo sprostowań na podstawie par. 19 ustawy prasowej okazuje się teraz, że cała historia z awionetkami była zwykłą bujdą.

Z ŻYCIA ORGANIZACYJNEGO.

Przebojem — naprzód...

„Kończy się rok stary... Nasza piękna i mądra tradycja przeznacza ostatni miesiąc Elul na „cheszon hanefesz” — rachunek sumienia, lub wyrażając się mniej lirycznie, na bilans całorocznej pracy i postępowania.

Minal jeszcze jeden rok w historii żydowskiej, która w ostatnim czasie jest historią ruchu sionistycznego i dzieła palestyńskiego. Rok ten był niezawodnie rokiem postępu, nie robimy wprawdzie siedmiomilionowych kroków, ale ewolucyjne postępowanie stale naprzód.

W krajach gólsu wzbił się żywe zainteresowanie Palestyną. Rozmaite imprezy (Makabiada, Targi Lewantyskie, liczne wycieczki i t. d.), czynią z Palestyny coraz silniejsze centrum zainteresowań i... interesów żydowskich. Jest to objaw z pewnością dodatni; musimy wykorzystywać obecną koniunkturę polityczno-gospodarczą na świecie. Ale nie wolno nam zapominać nigdy, że odbudowa Palestyny nie jest tylko przedsiębiorstwem na wielką skalę; ona jest w pierwszym rzędzie konsekwencją wychowania sionistycznego.

Jak mawiał Achad-Haam: Przed odrodzeniem Erez — odrodzenie narodu. Te wielką prawdę myślny sobie wyraźnie uświadomili i równocześnie stwierdziliśmy, że odbudowa Erez niema „silnej” podstawy, wychowanego społeczeństwa sionistycznego o silnym napięciu ideałowym, o gotowości do wielkich ofiar na rzecz Idei.

Wychować społeczeństwo sionistyczne — oto zadanie naszego ruchu. Chcemy, aby sjonista nazywał się ten Żyd, który całe swe życie podporządkowuje idei odrodzenia narodu żydowskiego w swej ojczyźnie. Pracując czy to jako chalic w Erez, czy to członek społeczeństwa sionistycznego w gólsie — w równej mierze, z nateżeniem wszystkich swych sił, pracować będzie dla sionizmu.

Jesteśmy stam-sionistami. Twierdzimy bowiem, że odbudowa Erez nie jest monopolem żadnej klasy czy grupy społecznej w żydostwie; ona jest zadaniem całego narodu.

Pierwsze owoce naszego wychowania już są widoczne. Nasz kibuc chalcuwy w Erez stara się wszelkimi siłami złagodzić konflikt między kapitałem i pracą w Palestynie, dając równocześnie do wzmożenia tamtejszej organizacji stam-sionistycznej.

W gólsie coraz więcej ludzi pracuje, z zupełnym odmiannym, w ruchu porzucając niekiedy studia, czy prace zawodowe. Spotykamy się z coraz większym uznaniem sił sionistycznych i zdobywamy sobie coraz silniejszą pozycję w ulicy żydowskiej. Po wewnętrznej przebudowie ruchu i oddzieleniu się od czynników, które nadawały niewłaściwy charakter naszemu wychowaniu, weszliśmy w nową fazę rozbudowy zewnętrznej.

Przedewszystkiem rozszerzamy teren naszej pracy na całą Polskę. W tym celu przenieśliśmy siedzibę Sekretariatu Naczelnego do Warszawy. Dwunastu członków Sekretariatu Naczelnego jest rozłożonych po całym kraju i kieruje tworzeniem nowych komórek organizacyjnych.

Równolegle z rozwojem liczebnym Ruchu wzrasta jego jakość — ejchut. Konkretnym dowodem tego jest konieczność utworzenia nowej plugi hachszary w Chrzanowie. Jeszcze wielu naszych chalcuów czeka cierpliwie na możliwość zmierzania swych sił moralnych i fizycznych przed wyjazdem do Erez. I dlatego też nakazem chwili jest powstanie dalszej placówki hachszary.

Ważnym środkiem wychowawczym w naszej pracy jest nasze pismo „Hanoar”. Przeksztalca się ono powoli z organu wewnętrznego organizacyjnego w trybunę ideologii sionistycznej. W ostatnich numerach poruszyliśmy szereg zagadnień z historii żydowskiej i problematyki sionistycznej. Ostatni numer poświęcony jest walce z komunizmem, który uważamy za największego wroga sionizmu.

Tak więc uzbrojeni w „zapal, co cuda czyni!” i oparci na wynikach naszej dotychczasowej pracy, wkroczyliśmy w nowy rok z silną wiarą w przyszłość. Przyszłość jest w rękach młodzieży.

Idziemy przebojem — naprzód...

Członek „Akiby”.

החברים אהרן אפנדיקס וארנסט אהרן
מחברים אהרן אפנדיקס וארנסט אהרן
החברים אהרן אפנדיקס וארנסט אהרן
החברים אהרן אפנדיקס וארנסט אהרן

החברים אהרן אפנדיקס וארנסט אהרן

Przy ul. Krakowskiej L. 25.
(nowy dom p. Baller)
otworzyłem nowy
zakład zegarmistrzowski-jubilerski
Polecam się także łaskawej pamięci
Szan. Kijalców.
Z poważaniem
HERMAN SCHÄCHTER
dłgi mistrz z zegarmistrzowski.

Na małym posterunku.

Organizacji potrzebne są święta, uroczyste chwile, skupienia. Trezba chwili poważnej, by rzucić okiem wstecz, by spojrzeć w przyszłość skierować.

Parzymy w przeszłość ruchu i porównujemy to, cośmy zrobili z tym, co zrobiliśmy mamy.

Postawiliśmy dopiero pierwsze kroki, tak w Erez, jak i w gólsie. W gólsie zaczęliśmy dzieło jednoczenia. Poprzez przeszkody i trudności, przez rozbieżne i rozbijanie dążeń do łączenia. **Jedność jest postulatem.** Postulatem nie tylko naszym, lecz całego sionizmu. Jedność idei, jedność organizacji, jedność działania. Zastaliśmy sionizm rozbitym, rozbito cel; jeden kierunek zamieniono w wiele; jedna linia w wiele, a wszystkie zbicie się miały w jednym punkcie. Lecz różnorodność drogi tak jak spowodowała skrzywienie wytycznych, tak grozi ich rozbieżnością. Linie skrzywione i rozdwojone nie spotkają się, nie dojdą do celu. Poszukiwacze nowych dróg, „bogatszych w treść” zgubia właściwą. Drogi właściwą wskazywać, rozbieżne kierunki w jeden zestrzelić postawiliśmy sobie za cel. Stawiamy dopiero pierwsze kroki.

I w Erez dopiero zaczynamy. Liszuc mały, a jednak bardzo rozbity i na wrecz wojnę obozu podzielony, postanowiliśmy pogodzić i zjednoczyć. Liszuc ciężką pracę, wśród wielu trudności buduje. Lecz każda część co innego buduje. Postanowiliśmy wskazać, że przy ciągłej walce na wewnątrz obozu, nie starczy sil do walki na zewnątrz. że nie tylko nie dopniemy celu na wiele pięknych sposobów spręganego, lecz że nie dopniemy go wogóle.

Mimo że jesteśmy w trakcie budowy, po stworzeniu jednej org., „Hanoar Hacijoni” w Polsce, ścisłego kontaktu z org. krajów sąsiednich i zawiązania „Hijadut Hanoar Hacijoni” w Erez, ruchu światowego prace nasza dopiero zaczynamy.

Maloznacznym wydaje się wobec ruchu, jego zadań, trudności i radości, otwarcie roku pracy, czy poświęcenie nowego lokalu dziedzinie gniazda. Lecz z takich nieznacznych części składa się kilkunastotyśny ruch, a drobne uroczystości małych grup są jednym z warunków — pośrednio — istnienia ruchu. Małe grupy ludzi i nieznaczne uroczystości umożliwiają ruchowi normalny rozwój i świecenie uroczystości wielkich, uroczystości ruchu.

Otwarcie nowego roku pracy odbyło się na uroczystym raporcie. Ujemny wpływ braku lokalu ujawnił się w znacznej ilości nieobecnych. W raporcie brało udział zaledwie 160 członków org. Przy pochyłościach standardach odpisywano Hatikwę. Po raporcie przeszli goście i kolumny członków do nowo otwartego lokalu — sali raczej nie lokalu. Nastąpiły powitania. W imieniu Komitetu lokalnego powitał zebranych prezes Dr. Chemet. Z ramienia Rady naczelnej przemawiał br. Janek. Powitał i przekazał nam też przez swych delegatów organizacje: Brith Cijon, Haszomer Haeair, Gordonia, Unia Sionistów Rewizjonistów i Haszomer Hadati. Uroczystość zakończyło odpisywanie „Techikana”.

Czy rozwój gniazda przyniósł wyniki? Przedewszystkiem dwa: stał się on najsilniejszą, nie tylko pod względem ilościowym organizacją; wychowaliśmy ludzi, choć niewielu jeszcze członków działających w organizacji sionistycznej w Tarnowie.

Na naszym niewielkim posterunku stoimy godnie. W przyszłość idziemy silni wiarą, że przez pracę naszą będziemy godną częścią ruchu i że przez należyte wywiązanie się z naszych małych obowiązków umożliwimy ruchowi wykonanie jego wielkich zadań.

Z Bnei Sionu.

Walne Zebranie Stowarzyszenia odbędzie się w sobotę dnia 8 października, punktualnie o godzinie 3 popołudniu w lokalu organizacji sionistycznej. Porządek dzienny podany będzie w następnym numerze Tygodnika Żydowskiego.

Przypominam się, że wstęp na Walne Zebranie mają tylko członkowie, zaopatrzeni w legitymację Związku. Nowowpisanych uprasza się wobec tego o wykupienie legitymacji u tow. Lauterbacha.

Życzenia noworoczne.

Wszystkim współpracownikom, abonentom, czytelnikom i towarzyszom składamy serdeczne życzenia noworoczne.
REDAKCJA I ADMINISTRACJA.

Wszystkim towarzyszom i sympatykom składamy serdeczne życzenia noworoczne.

Komitet lokalny org. sionisekiej w Tarnowie.
Serdeczne życzenia noworoczne wszystkim krewnym i przyjaciółom składają
Włodzisław Spierow.

Z okazji Nowego Roku składamy życzenia wszystkim naszym krewnym i przyjaciółom.
Fma S. Keller.

Z okazji Nowego Roku składają serdeczne życzenia wszystkim krewnym i znajomym
Izak Schönwetter z żoną.

Serdeczne życzenia składamy wszystkim kolegom, krewnym i przyjaciółom
Jakób Rubin z żoną.

Wszystkim krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku
Major Rosenbaum z żoną.

Wszystkim krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne
M. Weisberg z żoną.

Wszystkim naszym krewnym, przyjaciółom i znajomym przesyłamy tą drogą serdeczne życzenia noworoczne
Lionowie.

Z okazji Nowego Roku życzymy wszystkim naszym krewnym i przyjaciółom ktiwa w'chafina towa
Abrahamowie Bursztynowie.

Wszystkim towarzyszom, krewnym i znajomym przesyłamy serdeczne życzenia noworoczne
Hirsch Gersten z żoną.

Wszystkim naszym krewnym i znajomym życzymy dużo szczęścia z okazji Nowego Roku.
Herman Ulman z żoną.

Serdeczne życzenia noworoczne przesyłamy naszym krewnym i znajomym
Chune Fessel z żoną.

Wszystkim krewnym i znajomym przesyłamy życzenia noworoczne
Izrael Hönig z żoną.

Wszystkim gościom, krewnym i znajomym przesyłają życzenia noworoczne
H. Apfelbaum z żoną.

Klientom, krewnym i znajomym życze z okazji Nowego Roku dużo dobrego
Izrael Osterweil, krawiec męski, Tarnów.

Ktiwa w'chafina towa życza wszystkim towarzyszom, krewnym i przyjaciółom
J. Neigerowie.

Wszystkim towarzyszom, krewnym i znajomym składamy życzenia noworoczne
Dr Samuel Spann z żoną.

Serdeczne życzenia noworoczne składamy naszym towarzyszom, przyjaciółom i znajomym
Dr S. Goldberg z żoną.

Serdeczne życzenia noworoczne przesyłają swym znajomym i krewnym
Dr Muskatentblit z żoną.

Wszystkim krewnym i znajomym składamy tą drogą serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku
S. Eichhorn z żoną.

Towarzyszom, przyjaciółom i krewnym życzymy ktiwa w'chafina towa
S. Weintraub z żoną.

Wszystkim krewnym i przyjaciółom przesyłamy z okazji Nowego Roku serdeczne życzenia
Gabrielowie Durstowie.

Wszystkim krewnym i przyjaciółom przesyłamy z okazji Nowego Roku serdeczne życzenia
Salomon Wurzel.

Dużo szczęścia życzy z okazji Nowego Roku krewnym i przyjaciółom
Mendel Daar z żoną.

Z okazji Nowego Roku składamy naszym krewnym i znajomym serdeczne życzenia
Hermanowie Fluhrowie.

Wszystkim krewnym, przyjaciółom i znajomym przesyłamy tą drogą serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku
Józefowie Heunmanowie.

Serdeczne życzenia noworoczne składamy naszym towarzyszom, krewnym i przyjaciółom
Salomon Klein z żoną.

Z okazji Nowego Roku przesyłamy serdeczne życzenia wszystkim naszym krewnym i przyjaciółom
Dr Wolf Schenkel z żoną.

Wszystkim krewnym i przyjaciółom składamy serdeczne życzenia noworoczne
Herman Kirsch.

Krewnym i przyjaciółom życze dużo szczęścia z okazji Nowego Roku
Adolf Stern.

Wszystkim krewnym i przyjaciółom przesyłamy życzenia noworoczne
Chaim Klein z żoną.

Wszystkim towarzyszom i krewnym przesyłam serdeczne życzenia noworoczne
Dr J. Silberman.

Towarzyszom i znajomym składam życzenia z okazji Nowego Roku
Nechemia Katz.

Towarzyszom, krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku
Abraham Spielman z żoną.

Towarzyszom i przyjaciółom składają życzenia noworoczne
Dr A. Chomet z żoną.

Krewnym, towarzyszom i przyjaciółom składają życzenia noworoczne
Drowie E. Merzowie.

Krewnym, znajomym i towarzyszom przesyłamy serdeczne życzenia noworoczne
Dr Ignacy Fisch z żoną.

Wszystkim krewnym, towarzyszom i przyjaciółom składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku
Dr Feig z żoną.

Krewnym, towarzyszom i przyjaciółom życza ktiwa w'chafina towa
Wolf Götzler z żoną.

Z okazji Nowego Roku składamy wszystkim krewnym, przyjaciółom i znajomym serdeczne życzenia
Dyr. Leopoldowie Schinaglowie.

Krewnym, przyjaciółom i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne
Dyr. Koffler z żoną.

Z okazji Nowego Roku życze wszystkim moim pacjentom ktiwa w'chafina towa
J. Kornillo, technik-dentysta.

Krewnym, przyjaciółom i znajomym składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku
Izak Kirschenbaum z rodziną.

Klienteli, krewnym i przyjaciółom składam serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku
Leon Rachmil.

Klientom, krewnym i przyjaciółom składamy tą drogą serdeczne życzenia noworoczne
Hirsch Eder z żoną.

Przyjaciółom, krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku
Dyr. Izidor Eisen z żoną.

Klientom, krewnym i przyjaciółom składają życzenia noworoczne
N. H. Balsam z rodziną.

Wszystkim krewnym, przyjaciółom i towarzyszom składamy życzenia noworoczne
Dr W. Maschler z żoną.

Wszystkim krewnym, towarzyszom i przyjaciółom przesyłamy życzenia noworoczne
Dr M. Menderer z żoną.

Z okazji Nowego Roku życza wszystkim przyjaciółom, towarzyszom i znajomym ktiwa w'chafina towa
Chiel Kurz z żoną.

Krewnym, przyjaciółom, znajomym i klientom przesyła życzenia noworoczne
S. Spannauf skład węgli, Tarnów, Bandrowskiego 6.

Naszym gościom, krewnym i przyjaciółom składamy tą drogą serdeczne życzenia noworoczne
Hotel i Restauracja „City” Majer Weiss.

Klientom, krewnym i przyjaciółom składamy życzenia noworoczne
Anzelm Feuer z żoną.

Wszystkim krewnym, przyjaciółom i znajomym życza ktiwa w'chafina towa
B. Schneider z żoną.

Wszystkim krewnym, przyjaciółom i znajomym przesyłają tą drogą serdeczne życzenia noworoczne
Henrykowie Fluhrowie.

Z okazji Nowego Roku życza wszystkim krewnym i przyjaciółom ktiwa w'chafina towa
M. D. Silberman z rodziną.

Klientom, krewnym i przyjaciółom przesyła serdeczne życzenia noworoczne
Mołesz Selden, krawiec męski, Walowa 9.

Wszystkim krewnym, towarzyszom i przyjaciółom przesyłamy tą drogą życzenia noworoczne
Szymon Leiner z żoną.

Krewnym, przyjaciółom i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne
Aron Schiff z żoną.

Wszystkim krewnym i przyjaciółom przesyłamy życzenia noworoczne
Stieglitz i Reinhold, Tarnów, Lwowska 4.

P. T. Klientom
przesyła serdeczne
życzenia noworoczne

Pralnia i farbiarnia „TECZ”
Filja w Tarnowie, Walowa 21
kierownik BERNARD BARON.

Krewnym i przyjaciółom życze dużo szczęścia z okazji Nowego Roku
Adolfowie Fluhrowie.

Klientom, krewnym i przyjaciółom przesyłają serdeczne życzenia noworoczne
Józef Frisch z żoną.

Z okazji Nowego Roku składamy wszystkim naszym krewnym i przyjaciółom serdeczne życzenia
I. Lieblich z żoną.

Z okazji Nowego Roku przesyłamy serdeczne życzenia wszystkim naszym krewnym, przyjaciółom i znajomym
Marguliesowie i Gingerowie.

Wszystkim naszym krewnym i przyjaciółom składamy tą drogą życzenia noworoczne
Fma Józef Schwarz.

Serdeczne życzenia składamy z okazji Nowego Roku wszystkim naszym krewnym i przyjaciółom
Fma Szymon i Dawid Selden.

Z okazji Nowego Roku życze mojej klienteli i znajomym ktiwa w'chafina towa
J. Sternlicht, skład obuwia.

Z okazji Nowego Roku przesyłamy serdeczne życzenia wszystkim krewnym i znajomym
Grinlutowa.

Wszystkim krewnym i przyjaciółom składamy serdeczne życzenia noworoczne
Izak Schmidt z żoną.

Wszystkim krewnym i znajomym życzymy Lszana towa tikatejwu
Maurycy Abend z żoną.

Gościom, krewnym i znajomym składamy tą drogą życzenia noworoczne
Wolf Taubenfeld z żoną.

Wszystkim krewnym i przyjaciółom składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku
Wilhelm Rubin z żoną.

Wszystkim krewnym i przyjaciółom składamy tą drogą serdeczne życzenia noworoczne
Jakób Kell z żoną.

Krewnym i kolegom składam serdeczne życzenia noworoczne
Eliasz Goldfarb.

Zarządowi centralnemu, Radzie sportowej ŻTGS. Samson, oraz wszystkim przyjaciółom i znajomym składam z okazji Nowego Roku serdeczne życzenia
Zygmunt Fenichel.

Z okazji Nowego Roku zasyłają wszystkim krewnym i kolegom serdeczne życzenia
Samuel Beck z żoną.

Krewnym, przyjaciółom i znajomym zasyła serdeczne życzenia noworoczne
Dr Leon Maschler.

Serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku składam swym krewnym i znajomym
Ch. Fluhr.

Wszystkim naszym krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne
Aron Taub z żoną.

Z okazji Nowego Roku zasyłam wszystkim krewnym i przyjaciółom serdeczne życzenia
Izak Gruszów z żoną.

Wszystkim krewnym i przyjaciółom składam tą drogą serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku
Edward Schwager.

Serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku składamy wszystkim naszym krewnym i przyjaciółom
Samuel Grinlut z żoną.

Naszym krewnym i przyjaciółom składamy tą drogą serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku
Arnold Schwarz, restauracja, Gohlthamera 6.

Wszystkim krewnym i przyjaciółom zasyłamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku
Dr Lampel z żoną.

Serdeczne życzenia noworoczne składamy tą drogą wszystkim naszym krewnym i przyjaciółom
Dr Goldman z żoną.

Z okazji Nowego Roku zasyłamy serdeczne życzenia noworoczne wszystkim naszym krewnym i przyjaciółom
Józef Müller z żoną.

Wszystkim krewnym i przyjaciółom składają tą drogą serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku
Abraham Geller z żoną.

Wszystkim krewnym i znajomym życze serdeczne „Lszana towa”
Samuel Aron Kaufman.

Wszystkim krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku

Józef Weissberg z żoną.

Wszystkim krewnym, przyjaciółom i znajomym składają życzenia noworoczne

Jakób Zwiebel z żoną.

Z okazji Nowego Roku życzy swoim krewnym, przyjaciółom i znajomym ktiwa w'chatina towa

Chaim Ehrlich.

Krewnym, przyjaciółom i klientom składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku

Wild i Straus, skład futer.

Wszystkim krewnym, kolegom i znajomym życzy szczęśliwego Nowego Roku

Szymon Reich.

Z okazji Nowego Roku składamy serdeczne życzenia wszystkim krewnym i znajomym

Artur Volkman z żoną.

Wszystkim krewnym i znajomym przesyłamy tą drogą serdeczne życzenia noworoczne

Mołżesz Fries z żoną.

Szczęśliwego Nowego Roku życza krewnym i znajomym

Ch. Sz. Korn z żoną.

Krewnym, przyjaciółom i znajomym przesyłamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku

Zygmunt Fleischer z żoną.

Serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku składają tą drogą wszystkim krewnym i znajomym

Benjamin Katz z żoną.

Wszystkim krewnym i znajomym życzymy Łszana Towa Tikatełwa

Samuel Abramowicz z żoną.

Krewnym i przyjaciółom życza dużo szczęścia z okazji Nowego Roku

K. Berkelhammer z żoną.

Wszystkim krewnym, przyjaciółom i znajomym składają życzenia z okazji Nowego Roku

Chanine Braun z żoną.

Wszystkim krewnym i przyjaciółom składają tą drogą serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku

Dawid Baum z żoną.

Z okazji Nowego Roku życze moim krewnym, przyjaciółom i znajomym ktiwa w'chatina towa

Benzon Umański z żoną.

Klientom, krewnym i przyjaciółom składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku

Max i Samuel Dintenfass.

Wszystkim krewnym i znajomym życza szczęśliwego Nowego Roku

Maurycy Spiro z żoną.

Z okazji Nowego Roku składamy serdeczne życzenia noworoczne wszystkim krewnym i znajomym

Dawid Götler z żoną.

Wszystkim krewnym i znajomym przesyłamy tą drogą serdeczne życzenia noworoczne

Naftali Grünspann z żoną.

Szczęśliwego Nowego Roku życza krewnym i znajomym

Zygmunt Kerner z żoną.

Z okazji Nowego Roku życza wszystkim krewnym i znajomym ktiwa w'chatina towa

Józef Ketz z żoną.

Wszystkim krewnym i przyjaciółom składają serdeczne życzenia noworoczne

Józef Maschler z żoną.

Wszystkim krewnym i przyjaciółom składają serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku

Inf. Plachte z żoną.

Krewnym, przyjaciółom i znajomym przesyłamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku

Inf. Leuchter z żoną.

Szczęśliwego Nowego Roku życza krewnym i znajomym

Chaim Rössler z żoną.

Wszystkim krewnym i znajomym życzymy Łszana Towa Tikatełwa

Teodor Roth z żoną.

Z okazji Nowego Roku życza wszystkim klientom, krewnym i znajomym ktiwa w'chatina towa

Saló Rottenberg z żoną.

Krewnym, przyjaciółom i znajomym życzymy szczęśliwego Nowego Roku

Juliusz Steigler z żoną.

Wszystkim krewnym i przyjaciółom składają tą drogą serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku

I. D. Unzer z żoną.

Z okazji Nowego Roku zasłamy naszym krewnym i przyjaciółom serdeczne życzenia noworoczne

Samuel Braun z żoną.

Wszystkim krewnym i przyjaciółom składają serdeczne życzenia noworoczne

B. Bernsteinowie.

Z okazji Nowego Roku przesyłają tą drogą swym krewnym i przyjaciółom serdeczne życzenia

Naftali Argand z żoną.

Serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku składamy wszystkim naszym krewnym i przyjaciółom

Mendel Münz z żoną.

Z okazji Nowego Roku zasłamy serdeczne życzenia noworoczne wszystkim naszym krewnym i znajomym

J. Geldzähler z żoną.

Klientom, krewnym i przyjaciółom przesyłają serdeczne życzenia noworoczne

M. Siisser z żoną.

Szczęśliwego Nowego Roku życza swym krewnym i znajomym

M. Blumenkranz z żoną.

Swym krewnym i znajomym składają serdeczne życzenia noworoczne

Herman Mandel z żoną.

Ktiwa wachatina towa życza swym krewnym i przyjaciółom

Prof. Z. Zwecher z żoną.

Wszystkim krewnym, przyjaciółom i znajomym składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku

Dr Chaim Weiss z żoną.

Z okazji Nowego Roku zasłają swym krewnym i przyjaciółom serdeczne życzenia

Hermanowie Goldsteinowie.

Serdeczne życzenia noworoczne przesyłają swym krewnym i przyjaciółom

Dr Rosenman z żoną.

Z okazji Nowego Roku przesyła swym krewnym i przyjaciółom życzenia

Samuel Zins.

Wszystkim naszym krewnym i znajomym życzymy dużo szczęścia z okazji Nowego Roku

Hugo Spiller z żoną.

Z okazji Nowego Roku składamy wszystkim krewnym, przyjaciółom i znajomym serdeczne życzenia noworoczne

Herman Berner z żoną.

Z okazji Nowego Roku przesyłają swym krewnym i znajomym tą drogą serdeczne życzenia

Józefowie Weinstockowie.

Wszystkim krewnym i znajomym przesyłają serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku

Izakowie Zauderowie.

Serdeczne życzenia noworoczne przesyłają swym klientom, krewnym i przyjaciółom

Romanowie Jortnerowie.

Wszystkim krewnym i znajomym przesyłają serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku

Maks Verständig z żoną.

Swym krewnym i przyjaciółom składają serdeczne życzenia noworoczne

Ozjasz Haut z żoną.

Ktiwa wachatina towa życza swym krewnym i znajomym

Salomon Abramowicz z żoną.

Serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku składają

Elasz Steuer z żoną.

Towarzyszom, przyjaciółom i znajomym przesyłam serdeczne życzenia noworoczne

Dr Bezael Speiser.

Z okazji Nowego Roku przesyłają wszystkim swym krewnym, przyjaciółom i znajomym serdeczne życzenia

Samuelowie Gelerterowie.

Serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku przesyłają swym klientom, krewnym i przyjaciółom

Salomon Grün z żoną.

Wszystkim krewnym i przyjaciółom przesyłają serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku

Józef Reiber z żoną.

Wszystkim naszym klientom, krewnym i przyjaciółom składamy tą drogą serdeczne życzenia noworoczne

Hermanowie Pflanzrowie (fot. „Studio“).

Serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku przesyłają swym klientom, krewnym i przyjaciółom

Samuelowie Feigenbaumowie.

Firma **Maurycy Katz**, skład cerat, linoleum i dywanów przy ul. Krakowskiej 9, przesyła serdeczne życzenia noworoczne wszystkim swym klientom.

Krewnym, znajomym i klientom przesyłają serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku

Lisowce, Nowy Świat.

Serdeczne „Jeszana towa” życza swym krewnym, przyjaciółom i znajomym

Aron Weinrieb z żoną.

Z okazji Nowego Roku przesyłamy tą drogą serdeczne życzenia naszym krewnym, przyjaciółom i klientom

Oskar Weinrieb z żoną.

Serdeczne życzenia noworoczne przesyłają tą drogą swym krewnym, przyjaciółom i znajomym

Lazar Kornbluth z żoną.

Serdeczne „Jeszana towa” przesyła towarzyszom, krewnym i przyjaciółom

Henryk Höfländer (Lipowa).

Serdeczne życzenia noworoczne przesyła krewnym i przyjaciółom

Samuel Keller, Zabłieńska 7.

Klientom, Krewnym i Przyjaciółom

składamy tą drogą serdeczne życzenia z okazji

NOWEGO ROKU

Józefowie Mannowie skład futer

Tarnów, Rynek 6.

ZAWIADOMIAMY
wszystkich zainteresowanych, że z dniem 1 października br. obniżamy cenę naszego najlepszego gatunku wełny drzewianej do prasowania z marką ochronną „ZDROWIE” z prasowaczką o 10 groszy na 1 kg.
Równocześnie składamy naszym odbiorcom serdeczne życzenia noworoczne.

Fenichel i Kamps! handel wełn drzewnych
w Tarnowie, ul. Bóic 5.

Klientom, Krewnym i Przyjaciółom

składa tą drogą

życzenia noworoczne

Mołżesz Seiden

Zakład krawiecki
WAŁOWA 4

Z okazji Nowego Roku serdeczne życzenia przesyłają swym krewnym, przyjaciółom i znajomym

Pinkas Trynczer z żoną.

Krewnym i przyjaciółom przesyłają serdeczne życzenia noworoczne

Drowie I. Jortnerowie.

Z okazji Nowego Roku przesyłają serdeczne życzenia wszystkim swym krewnym, przyjaciółom i znajomym

Arnold Feld z żoną.

Firma **Laufier i Schmuckler** przy ul. Wałowej 45 składa serdeczne życzenia noworoczne swym klientom.

Wilhelm Gruszow, skład rowerów i gramofonów, przy ulicy Wałowej 41, przesyła serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku swym klientom, kolegom i przyjaciółom.

Wszystkim krewnym, znajomym i przyjaciółom składają serdeczne życzenia noworoczne

Markus Wachsan z żoną

handel śledzi, Wałowa 25.

Klientom, krewnym i przyjaciółom składa serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku

Adolf Schiff.

Serdeczne „Jeszana towa” życza swym krewnym i przyjaciółom

Abraham Weinberg z żoną.

Z okazji Nowego Roku przesyłają serdeczne życzenia wszystkim swym krewnym i przyjaciółom

Izrael Reich z żoną.

Szanownym swym klientom składa tą drogą życzenia noworoczne

Leon Biegeleisen, zakład fryzjerski

Tarnów, ul. Wołowa 25.

Klientom, krewnym i przyjaciółom składają tą drogą życzenia noworoczne

Dawidowie Betrubinssowie, Wałowa 22.

Szanownym klientom składam serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku

M. Berger, salon damski, Krakowska 16.

Pacjentom, kolegom i krewnym składa serdeczne życzenia noworoczne

M. Messinger, dentysta.

Z okazji Nowego Roku składam serdeczne życzenia wszystkim krewnym i znajomym

Kornmehlowa.

Serdeczne życzenia noworoczne składamy wszystkim krewnym, przyjaciółom i znajomym

Lazar Selinger z żoną.

Wszystkim krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku

Rubin Wachsan z żoną.

Z okazji Nowego Roku składamy serdeczne życzenia wszystkim krewnym i przyjaciółom

Dr Emil Fenichel z żoną.

Serdeczne życzenia składamy wszystkim naszym krewnym, przyjaciółom i znajomym z okazji Nowego Roku

Herman Wasserman z żoną.

Szanownym moim klientom składam tą drogą serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku

Silbermann, salon miod, Krakowska 20.

Podatki znacznie niższe

dla przedsiębiorstw prowadzących
prawidłowo Księgi handlowe. W
Konces. Biurze organizacyjnym i buchalteryjno-rewizyjnym

Hermana Lauterbacha

w Tarnowie, ul. Mickiewicza L. 4.

organizuje i prowadzi się księgowość wszelkich systemów
według obowiązujących przepisów prawnych i podatkowych
Bilans — Rozliczenia — Dany st. licytacyjne i kalkulacyjne
Listy plac — Systemy przebitkowe.

Upraszczona księgowość dla mniejszych przedsiębiorstw

Prowadzenie księgowości w abonamencie

Dział dla załatwiania korespondencji.

Rok założenia 1879

Znany ze swej solidności

PIERWSZORZĘDNY ZAKŁAD TAPICERSKI LEONA DAMMA

w Tarnowie, przy ul. Bernardyńskiej 8

wyrobia: tapczany, otomany, materace, po-
duszki materacowe, kanapki oraz łóżka
składane, story do okien i wykonuje wszel-
kie roboty w zakresie tapicerstwa wchodzące.

Posiada na składzie łóżka polowe, żelazne i dre-
wniane, druciane siatki (plaskie) do łóżek, jakoteż
wszelkie materiały (wełna, gobeliny) i dodatki
tapicerskie, po cenach fabrycznych.

Nowego Roku

Polecamy się nadal łaskawej pamięci Szan. Klienteli.

Fabryka perłom i artykułów komercyjnych

"ELDORADO"

w Tarnowie, Bożnic 5.

Kontrola w kahalie.

Gospodarka kahalna obecnego zarządu kahal-
nego przekroczyła już pojęcia nawet niektórych
członków tegoż zarządu. Jednostemnie i protok-
cyjnie zawiadywając grosem publicznym, wyci-
śniętym z kahała bezwzględnością z biednych podat-
ników, zaniepokowało ich sumienie. Chcieli temu za-
radzić, ale byli bezzilni. Posiedzeń zarządu prawie
nigdy nie zwołano. Jeśli już kiedyś zwołano,
a któryś z członków zainteresował p. przewod-
niczącego w jakiejś sprawie, żądając umieszczenia
tej sprawy na porządku dziennym, p. przewodni-
czący zarzucając wnioski dła nieprzyjemnie ex
prasiedło odrzucił, nie dopuszczając ani do dysku-
sji, ani też do głosowania nad nim.

Kilku więc członków zarządu kahalnego zwróci-
ło się z zażaleniem do urzędu wojewódzkiego.
W zażaleniu tem panowie ci twierdzą, że właści-
wie zarządza w kahalie p. Artur Margulies i Leir-
haupt, a p. przewodniczący p. Dr. Klein, jest tylko
wykonawcą ich woli, przynajmniej nie zupełnie nie-
potrzebnych urzędników bez rozpisania konkursu.
I tak przystąpił bez konkursu niepotrzebnego funk-
cjonariusza ementalnego, oraz wierzniaka na „ciur-
wim“, która to funkcje pełnił dotychczas zupełnie
beztępotnie p. Apfel, że zupełnie niepotrzeb-
nie uchwalono dla p. Mechla Holländera kwotę
600 zł., w czasie kiedy urzędnikom, a nawet wdo-
mowi pobierającym emeryturę po 17 zł. tygodnio-
wo potraca się 10%, że dla „celów oszczędno-
ściowych“ zamknięto szpital żydowski, co wielu
obywateli naraziło na skądę i t. d.

Wskutek tego zażalenia urząd wojewódzki po-
cił tutejszemu Starostwu przeprowadzenie re-
wizji ksiąg kahalnych i sprawdzenie podanych
w tem zażaleniu zarzutów. Rewizję tę przepro-
wadził w tych dniach p. radca Sokolowski, który
badając księgi kahalne, a obecnie prowadzi śledztwo
w sprawie dalszych zarzutów. W tym celu zostali
już przesłuchani pp. Muschel, Selig Braw i Chaim
Goldberg.

W Panu Samuelowi Zinsowi z powodu zgony
jego blp. Ojca wyrażają szczerze współczucie
Józefowie Millerowie.

Z powodu śmierci blp. Ojca wyrażamy
naszemu Szefowi Samuelowi Zinsowi oraz
Szan. Rodzinie nasze najgłębsze współczucie

Personalny firm
ZINS i EHRLICH
w Tarnowie

W swych zeznaniach p. Braw podał, że mimo
wydalenia p. Artura Margulies z zarządu kahal-
nego, p. Dr. Klein zamianował tegoż bez aprobaty
zarządu na przewodniczącego komisji rewizyjnej,
celem umożliwienia p. Marguliesowi wywierania
wpływu na tok spraw kahalnych, co nie jest zgod-
ne z intencją władz, które p. Margulies oddalił
od wszelkich wpływów. Pan Margulies nie tylko
rewiduje, ale też radzi. W szczególności radzi p.
Margulies w szpitalu żydowskim i domu star-
ców, chociaż oficjalnie został p. Chaim Aberdam
wydelegowany do zawiadywania szpitalem ży-
dowskim i domem starców. Pan Margulies roz-
kazuje i udziela poleceń personalowi szpitalnemu,
twierdząc, że p. Aberdam niema ni do „gadania“.

Pomado oświadczył p. Braw, że przyjmowa-
nie funkcjonariuszy kahalnych i udzielanie sub-
wencji następuje na skutek polecenia p. Margu-
liesa.

Identyczne zeznania złożył p. Chaim Goldberg.
Śledztwo jest jeszcze w toku. W najbliższym cza-
sie zostaną przesłuchani dalsi świadkowie.

Troski p. prof. Wojciechowskiego.

Nie interesujemy się zbytnio posiedzeniami
Rady przybożnej komisarza rządowego miasta
Tarnowa. Są to przecież posiedzenia tajne,
dostępne co najwyżej tylko dla członków B.
B. W. R., a o dopuszczeniu prasny nie subwencjo-
nowany przez Magistrat komisarzy mowy już
nie ma.

Nie tam zresztą ciekawego się nie dzieje. Pa-
nowie dają przybożni potulnie „uchwalają“, co im
się przedłoży, a jeżeli trafi się jakiś niezado-
wolony i zacznie „opowiadać z chajderu“, wów-
czas są i na to środki i taki sobie „opowieszni-
sta“ przedkłada do równowagi i składa oświec-
nie, że go „wprowadzono w błąd“, że „był źle
informowany“ i t. d.

Ale ma ostatnim posiedzeniu Rady przyboż-
nej, odbytem dnia 23 września b. r., przecież coś
„uchwalono“ z inicjatywy samych panów rad-
ców przybożnych.

Oto p. radca przybożny prof. Wojciechowski
stwierdził, iż w protokole brak oświadczenia p.
wicekomisarza Dra Szalita, iż nie jest członkiem
organizacji sionistycznej, co po sprawdzeniu za-
protokolowano.

Biedny wicekomisarz. Już tyle razy przysięgał
i zapewniał publicznie, że nie jest narodowym Ży-
dem, że nie jest sionistą, a tu ciagle mu nie do-
wierzają i nie mogą mu wybaczyć jego sympatyj
i zrozumienia dla sionizmu.

Ale panowie radcy przybożni byli niespokoi-
ni. A może wkraśl się do złobu sionista. A nuż ktoś
ze sionistów przegladnie się bliżej gospodarce
Rady przybożnej.

I skoro znalazł się w komisarzom Zarządzie
miasta człowiek, który potępił macherów politycz-
nych w ulicy żydowskiej, wyrażając swe uznanie
i sympatię dla sionistów, wówczas Rada przy-
bożna ze strachu „budziła się ze snu i stała się
aktywna“.

Przedewszystkiem więc do raportu tego śmiał-
ka, co to widmem sionistów straszy Radę przy-
bożną.

Wicekomisarz oświadcza, że nie jest członkiem
organizacji sionistycznej.

Dla p. prof. Wojciechowskiego, zamianowa-
nego członka Rady przybożnej, przy wyborach
do Rady miejskiej o panu profesorze zupełnie za-
pomniano, było to jednak za mało.

Takie oświadczenie musi być zaprotokolowa-
ne. Niechaj ludzie na wieki wieków pamiętają o
tem, że w czasie, kiedy p. prof. Wojciechowski
był członkiem Rady przybożnej miasta Tarno-
wa w Radzie tej nie było ani jednego sionisty.

I jakże wdzięczny jestem p. prof. Wojcie-
chowskiemu iż starał się o protokolarne stwier-
dzenie tego faktu. X.

Wbrew wyraźnemu poleceniu.

Od kilku już miesięcy przejdym kahału bez
uchwały zarządu zarządzało, by funkcjonariuszom
gminnym potrącano 10% z ich pensji, nie wyluk-
niając i wdowy, pobierające po 50—70 zł. mie-
sięcznie.

Funkcjonariusze kahalni zwrócili się z zażale-
niem do Starostwa, które zażalenie uznano za szu-
zne i poleciło kahalowi wypłacić funkcjonariuszom
pełną pensję, wychodząc z założenia, że skoro
wydatki na pensje zostały objęte budżetem, po-
trącenie 10% jest niedopuszczalne.

Wbrew temu wyraźnemu poleceniu władz ka-
hał wciąż wypłaca swym funkcjonariuszom pen-
sję z potrąceniem 10%.

Czy zarządzanie władz mogą być tak zign-
rowane, w szczególności przez zarząd, który tyl-
ko dzięki zarządzeniu władz zasiada na fotelach
kahalnych?

WEGIEL GÓRNOŚLASKI

KOKS I MATERJAŁY
BUDOWLANE

poleca firma

KLEIN i ITZKOWITZ

W TARNOWIE, przy ulicy
Kaczkowskiego L. 7. Tel. 322.

(dawniej „SILCARBO“)

CENY NISKIE!

WARUNKI DOGODNE!

JUŻ NADESZŁY

na sezon jesienny i zimowy
najnowsze modele

do salonu damskiego

M. BERGERA

w Tarnowie, ul. Krakowska 18.

Z okazji żarczyn koleżanki Idy Schraub z p.
Davidem Grossen serdecznie gratulują z okazji

Anna Wadler, Regina Rosen, Mala Laufer,
Mechka Rand, Sala Bernkopi.

Koleżance Idzie Schraub i koleżde Davidowi
Grossowi składamy serdeczne gratulacje z okazji
ich żarczyn.

Saul Plattner, Manes Horowitz,
Salomon Leibler.

Z Komunalnej Kasy Oszczędności.

Dnia 26 b. m. odbyło się pod przewodnictwem
p. Marszałkowskiego posiedzenie Rady K. K. O., na
którem w miejsce p. Artura Margulies wybrano
zastępcę przewodniczącego p. Dra Henryka Ehren-
freunda.

Przyjęto następnie do wiadomości uchwałę
Rady przybożnej, zatwierdzającą zamknięcie ra-
chunków K. K. O. za r. 1931, dalej sprawozdanie
Komisji rewizyjnej z przeprowadzonego zkonta
Kasy, tudzież sprawozdanie Zarządu Kasy z czyn-
ności za ubiegłych 5 miesięcy, świadczące o nie-
wzruszeniu silnej sytuacji Kasy i o pełnem za-
ufaniu ldnosci do niej, co z uznaniem dla Zarządu
podniósł przewodniczący.

Osiągnięty w r. 1931 czysty zysk przydzie-
lono prawie w zupełności funduszowi rezerwo-
wemu i emerytalnemu, przeznaczając jeno 9000 zł
jako subwencje dla instytucji czysto filantropij-
nych. Z kwoty tej oprócz poprzednio już przy-
dzielonych 250 zł. dla polkolonii Samsom, 250 zł.
dla tow. „Nadzieja“ i 200 zł. dla „Talmud Tora“
przynajmniej z pomiędzy instytucji żydowskich
1200 zł. Zakładowi sierot, 400 zł. Ochrońce,
150 zł. „Bikur Cholim“, 150 zł. „Anshei Che-
sed“, 100 zł. stow. dla poloznic, 200 zł. dla „Do-
mu starców“, 200 zł. dla „Talmud Tora“, 50 zł.
dla „Beth Jakób“, 200 zł. dla „Beth Lechem“
i 50 zł. dla „Nosse Hamita“.

Wreszcie zatwierdziła Rada uchwalony przez
Zarząd na wniosek członka Zarządu p. Schwagera
projekt, wedle którego począwszy od 31 paździer-
nika 1932, jako Państwowego Dnia Oszczędności,
każde nowonarodzone w Tarnowie dziecko bez
różnicy płci i wyznania otrzyma w podarunku
od Kasy książeczkę wkładową na 2 zł. z tem,
że wkładki z tych książeczek przed upływem
10 lat nie mogą być podejmowane.

W okresie „oszczędności“.

„Studia“ p. Mechla Holländera jeszcze nie są
ukończone. Wprawdzie już noszą szaty rabiniczne
i uważa się już za dajena na stanowisku, ale „stuo-
diować“ wciąż trzeba i kahał wciąż daje na jego
„studia“ pieniądze.

Otóż w preliminarzu budżetowym na r. 1933
wstawiono pozycję w kwocie 1200 zł. dla p.
Mechla Holländera. Dla jeszby w Lublinie wstawio-
no 600 zł., a dla tutejszej Talmud Tora kwotę
8000 zł.

A złośliwi twierdzą, że kahał niema pieniędzy.

TARNÓW, Krakowska L. 25.
Tel. 444. (nowy dom p. Belera) Tel. 444.
pod kierownictwem **DAWIDA KLEINHÄNDLERA.**
KOKS — WĘGIEL
MATERIAŁY BUDOWLANE.
DOSTAWA WĘGLA FURAMI.
Drobną sprzedaż od 25 kilo.

Każdy winien wiedzieć, że obuwie turystyczne (bergsteigery) i narciarskie męskie, damskie i dziecięce w najlepszym gatunku nabyć można po najniższych cenach jedynie w firmie

RIEMER, Wałowa 23.

Wykaz puszek ściennych.

Abraham Weinberg 2.55, Joachim Neiger 2.40, Samuel Spanauf 2.31, Dyr. Lieblich 2.23, Henia Koscher 2.20, Leon Fleischer 2.07, Esther Koscher 2.2—, Abraham Koscher 1.80, S. Fleck 1.70, Katznorowa 1.50, Dawid Gros 1.37, Keller 1.35, Umarfi 1.27, Lea Wild 1.25, Leopold Schinagel 1.20, Henryk Holländer 1.11, J. Glas 1.20, Jakób Abramowicz 1.07, Zwi Zwercer 1.06, P. 1—, Izraelowicz, Szander Weisz, Peni Turheim, Debra Sturm, Nefti, Grünspan, Rubin Zwi, Isidor Körner, L. Henig, Naft. Argand 0.99, Leon Blauer 0.90, Sabina Laszkowicz 0.70, Neugasser 0.65, Henryk Lauber 0.62, Helena Holzer 0.61, Eisig Heuberg 0.54, P. 0.50 J. Zwiebel, Grabkowicz, S. Welt, Dankowitz, Moses Leib, Birn, Wilhelm Herzog, Salomon Weitsch, Meier Lichtinger, Abraham Ettinger, Zander 0.48, Salomon Weis 0.41, Herman Feld 0.40, P. 0.30 Wiktor Thaler, Saul Margulies, Apfelbaum, Gutman Wachskerz 0.25, Puste, Benzion Weitz, Dawid Landman, Chaim Gros, Zwi Gersten, J. Steinbock, Mahler, Aron Pienig, Kirsch (kawiarnia), Ameis, Balke Weinstock, Wendel Schwebel, Schanzer (młyn).
Na wpis do Żłotej Księgi dał Dra Feldbauma ofiarował Wolf Götzler 5 zł.

Przed wyborami do kahału.

Kraża po mieście uporczywe pogłoski, że z powodu ciągłych tarć w łonie Izraelitycznego zarządu kahalnego i niemożności opanowania sytuacji finansowej żyd. gminy wyznaniowej, władze zarządza już w najbliższym czasie rozpisanie wyborów do kahału, przyczem podobno i sam pan przewodniczący ma być zniechęcony panującymi w kahalie stosunkami.

Koncert Józefa Salacza.

Zimowy sezon koncertowy w Tarnowie rozpoczął się występem młodego skrzypka Józefa Salacza w iustrzanej sali Kasy Oszczędności.

Młody ten skrzypek wykonał obszerny program, na który złożyły się utwory Bacina, Beethovena, Kreislera, sonata Tartinięgo, oraz piękny koncert polskiego kompozytora M. Karłowicza.

Grę tego młodego skrzypka cechuje daleko posunięta technika i czysta (może nieco zbyt sucha) intonacja. Interpretacja utworów poprawna (trochę za mało swobodna), wzbiliła się na wysokości wyżyny w pięknym koncercie A-dur M. Karłowicza.

Utwór ten, będący niejako zwiastunem modernizmu muzycznego w Polsce, jest syntezą wpływów Wagnera, Czajkowskiego, R. Straussa, oraz silnej indywidualności Karłowicza, przepojonej głębokim liryzmem.

Jest w muzyce Karłowicza charakterystyczny ton, zabarwiony nutą czysto słowiańską i odmawianiem polskiego koloru.

Interpretacja tego utworu stała na bardzo wysokim poziomie, wzbudzając zachwyt licznie zebranej publiczności.

Pięknie również zagrał p. Salacz krótki utwór Debussiego.

W niezwykle dyskretnym i subtelny akompaniement Ignacego Gertnera można było wyczuć tego głęboką kulturę muzyczną.

Całość wywarła bardzo miłe wrażenie. M. S.

Wydawca : odpowiedzialny redaktor : Chaim Friedman.

Także pożyczka...

Rada przyboczna komisarza rządowego miasta Tarnowa uchwalia zaciągnięcie pożyczki 35.000 zł. w Banku Komunalnym w Warszawie. Aż 35.000 zł...

Do tego doprowadzono, że miasto zaciąga już pożyczkę, która chyba nie wystarczy na pokrycie jedynoniesięcznej pensji dla urzędników.

Czy tak że jest już z gospodarką miejską, że musimy zaciągać tak drobne pożyczki, by ratować deficyt, czy też tak dobrze się nam powodzi, że brak tylko kwoty 35.000 zł. na załatwienie dziur w budżecie.

A kto wie, ile wydano na podróże i diety, nim uzyskano tę pożyczkę w Banku Komunalnym w Warszawie?

Na autobusach stracono około 160.000 zł. tylko przez lekkomyślne wydawanie weksli, a tu zaciąga się pożyczkę aż w wysokości 35.000 zł.

Ale nasza Rada przyboczna uchwała chętnie takie pożyczki, bo „lepszy rydz — niż nieć”.

Fundusz łańcuchowy Zakładu Sierot.

P. Ojzsz Mire składa 1 zł. i wzywa do złożenia odpowiedniej kwoty pp. Różę Laszkowicz i Majera Ungera, Lwowska.

P. E. Hofmeister składa 1 zł. i wzywa do złożenia odpowiedniej kwoty p. Jakóba Mandla.

P. Józef Nachman Leser składa 1 zł. i wzywa do złożenia odpowiedniej kwoty p. Basję Leser, Krakowska 28.

P. Toska Lauferówna składa 1 zł. i wzywa do złożenia odpowiedniej kwoty pp. Manke Korn i —my Ketz, Lidę Wachtel, Feję Klappholz i Szymona Rosenblutha jun.

P. Mojżesz Perlberg składa 2 zł.

P. Samuel Dintenfass składa 2 zł.

P. Ojzsz Haut składa 2 zł.

P. Józef Saifer składa 1 zł.

P. Aron Ciechanowski składa 1 zł.

P. Abraham Brand składa 1 zł.

P. Różia Markus składa 1 zł.

Uroczystość żałobna. Na intencję spokoju duszy sp. Prezydentowej Mościckiej odbyło się w niedzielę 25 b. m. w nowej synagodze nabożeństwo żałobne, na którym modły odprawił kantor p. Kamieniecki wraz z chórem pod kierownictwem p. Künslera.

Okazynie do sprzedania maszyna do endlowania

prawie nowa

Informacje: Krakowska L. 49 m. 8.

Zarządowi i członkom klubu organizacji sionistycznej, krewnym i znajomym składają serdeczne życzenia noworoczne **Leonowie Spielvoglowie.**

SAMUEL SPANAU TARNÓW

UL. ŻABIŃSKA 16 — SKRAJ UL. BANDROWSKIEGO 8
polecia

węgle górnośląskie z koncertu Giesche,
węgle jaworznickie z kopalni „Piłsudski”.
Telefon 574.

Na sezon jesienny i zimowy już nadeszły wszelkiego rodzaju sukna męskie i damskie

do firmy
OSKAR WEINRIEB, Tarnów
Wałowa 19.

Ceny kryzysowe!

Sprzedaję i przerabiam kapelusze męskie według najnowszych fasonów po cenach konkurencyjnych

N. STERN, Tarnów
ul. Targowa 1. (róg Starostwa) w podwórzu.

Wejście przez sień.

W westybule

tutejszej Kasy Oszczędności

(w gablotce) stale wywieszony będzie spis realności wiejskich i miejskich, które sprzedane być mają w drodze licytacji.

Nadarzy się więc korzystna sposobność nabycia realności, bo w wielu wypadkach Kasa, po wyrównaniu zaległości, pozostawiały resztę długu przy hipotece.

Blizszych informacji udzieli Sekretariat Kasy.

Radio

daje każdemu wiele kulturalnych rozrywk. Ko chce nabyć najlepsze i najtańsze Radio, niech wstąpi do firmy

Isidor i Leon Frisch Tarnów, ulica Wałowa 13.

(naprzeciw Kasy Oszczędności)

Poleca się aparaty baterijowe, detektorowe i sprzęt radiowy po cenach najniższych.

Splaty bardzo dogodne.

„KONTOPOL” Księgowość Kontrolna

(System Józefa Müllera)

Originalny sposób księgowania przebiekający w oparciu o każdą, zawierającą na każdej stronie: dziennik, kasę, kw. walut, towarową, zbiornik i księgę główną. Możliwość bilansowania w każdej chwili. Stawiska i całokształt przedsiębiorstwa w jednej książce. Niezły i omylki wykluczone. „Kontopol” przewodzi wszelkie dotychczasowe metody nowoczesnie.

Blizsze informacje:

Konca. Biuro Rewizyjne dla Księgowości

JÓZEFA MÜLLERA

zaprzyjęzono tłumacza i rewizora księgowego

w Tarnowie, ulica Krasieńskiego L. 5.

Księgarnia SALOMONA NEUMANA

została przeniesiona

na Plac pod Dębem L. 4.
polecia żydowskie książki liturgiczne.

חומשים, חקים, נ"ך, סדרים, מחזורים, ש"ס, משניות, ש"ס, מדרשים, וכדומה. אור, ספרים, שורות, ש"ס, ציורים, קאפלדן, גארט, לטן, תפילין, מחזור, רצונות.

Już są na składzie najmodniejsze

plaszczki, kostiumy, suknie, bluzki, trykoty i szlafroki

na sezon jesienny i zimowy we firmie

SUSSER, Krakowska L. 23.

TELEFON Nr. 132.

Poszukuje się chłopca lub

panienki do praktyki sklepowej.

PODZIĘKOWANIE.

WP. Abrahamowi Perlbergowi, Szymonowi Goldbergerowi za łaskawe zajęcie się zebraniem skóry i obuwia dla sierót, jakoteż wszystkim łaskawym Ofiarnodawcom składa ta droga serdeczne podziękowanie

Zarząd.

PODZIĘKOWANIE.

WP. Samuelowi Rachmilowi, Krakowska 11. za łaskawe ofiarowanie czapek dla wszystkich chłopców mieszczących się w Zakładzie sierót, wyraża na tej drodze gorące podziękowanie

Zarząd.